

FEDERÁLNÍ MINISTERSTVO VNITRA

Č.j.: OV—039/A—89

29. XII. 1989

Výtisk č. 11

Počet listů: 10

Počet příloh: 3/4

DENNÍ SITUAČNÍ ZPRÁVA č. 205

Upozornění: materiál je určen výhradně k informaci adresáta.

Nesmí být rozmnožován a po využití podléhá do 10 dnů vrácení federálnímu ministerstvu vnitra (odboru analytiky a informací Vnitřní a organizační správy FMV).

1. Bezpečnostní situace

Na sídlišti Vítězný únor v Českých Budějovicích vysokoškolských studentů aktivizují místní obyvatele, aby přispěli k odstranění sochy K.Gottwalda. Na té je již přivázáno lano a na podstavci jsou nalepeny plakáty s nápisy "Jak ještě dlouho?" a "Dne 29.12. po 16,45 hodin".

V ústavu Sboru nápravné výchovy Leopoldov (Západoslovenský kraj) poté, co náčelník útvaru zakázal vstup do objektu 51 příslušníkům SNV (na základě požadavku odsouzených a VPN) se všichni zdejší příslušníci na společném shromáždění dohodli, že odevdají služební průkazy a přestanou vykonávat službu. Vzhledem k tomu, že hrozilo, že věznice zůstane nestřežená, byli příslušníci SNV požádáni, aby nadále vykonávali službu a bylo jim přislíbeno, že všech 51 příslušníků bude znovu povoláno do služby a že i další jejich požadavky budou řešeny.

V Divadle F.X.Šaldy v Liberci (Severočeský kraj) byl 28.12.1989 zaznamenán anonymní telefonát, vyhrožující výbuchem, pokud se týž den a po celý měsíc uskuteční představení. Večerní program byl odvolán, budova vyklizena a provedena pyrotechnická prohlídka s negativním výsledkem.

Jako návštěva se 28.12.1989 u dozorčího vojenského útvaru MV ve Frýdku-Místku (Severomoravský kraj) hlásil podnapilý [REDAKCE] (1962, zaměstnanec dolu Staříč). Během kontroly občanského průkazu vytrhl pomocníkovi dozorčího z pochvy na opasku bodák a snažil se ho bodnout. Po zneškodnění vulgárně verbálně napadal přivolanou hlídku VB a vyhrožoval opatřeními, která provede přes Občanské fórum. Ke zranění osob nedošlo.

Dodatečně bylo zjištěno, že 27.12.1989 v České Lípě (Severočeský kraj) bylo anonymně telefonicky vyhrožováno manželce příslušníka SNB fyzickou likvidací jejího muže.

Téhož dne podnapilí pracovníci Benzinolu Stožek (okr.Zvolen, Středoslovenský kraj) [REDAKCE] (1966) a [REDAKCE] (1951), oba 1x soudně trestaní, vyhrožovali v úřadovně MNV oběšením předsedovi a jeho dětem. Přivolanou hlídku VB hrubě uráželi a fyzicky napadli. Ke zranění osob nedošlo.

Uvedené případy šetří místně příslušné útvary VB.

2. Negativní jevy a poruchy v čs. národním hospodářství

V roce 1987 bylo rozhodnuto, že s.p. Zbrojovka Brno postupně ukončí výrobu programovatelného terminálu c 2714 pro jeho technickou nedokonalost a naprostou neprodejnost. Terminál měl být do konce roku 1989 nahrazen malou tiskárnou s označením c 201. Vzhledem k nedostatečné součástkové základně pro výrobu elektroniky navázala Zbrojovka spolupráci s Elektromašem Minsk s tím, že tento bude dodávat elektroniku a Zbrojovka kompletovat s mechanickou částí. V současné době již mělo být vyrobeno 500 tiskáren c 201. Situace je však taková, že sovětská elektronika je neupotřebitelná pro nespolehlivost a značné závady. Zbrojovka již pro výrobu c 201 zakoupila strojní vybavení v hodnotě 35 miliónů devizových korun, které však není využito z uvedených důvodů. S.p. Zbrojovka Brno tak hrozí, vedle nesplnění plánu výroby, i nebezpečí nezaměstnanosti pracovníků podílejících se na výrobě c 201, včetně možných sankcí ze strany SBČS za nevyužití investic.

JZD Agrokombinát Slušovice má v současné době asi 248 miliónů Kčs dluh na odvodech na daních. Tato situace byla umožněna především značnou podporou JZD ze strany bývalých vedoucích představitelů KSČ. Stále více je vznášena kritika vůči vedení JZD, především předsedovi ČUBOVI, který v současné době hodlá vystoupit z KSČ a přejít do Čs. strany zemědělské. Je mu vytýkáno, že má stále nové nápady a rychle zapomíná na ty staré. Přebudovávání mikrostruktur a přesuny finančních prostředků vedou ve svých důsledcích k nervozitě pracovníků JZD a k poklesu důvěry v serióznost JZD při obchodních operacích. Pokud trvají pracovníci na určité koncepci, která je změněna, jsou označováni za nepružné a odstraňováni z funkcí.

V rámci výstavby nové nástrojárny pro výrobu tvářecích forem ve Výzkumném ústavu elektrických přístrojů a rozvaděčů Brno (VUEP) byla uzavřena smlouva mezi PZO Polytechna a anglickou firmou Wandix na dovoz embargovaného počítačového systému prostřednictvím anglické firmy Lornvale. Zásilka však byla zadržena anglickými úřady a není známo, zda bude do ČSSR vůbec propuštěna. Jedná

se o počítač 32 bitů, dvě grafické stanice pro konstruování včetně propojovacích optokabelů. Další zařízení, např. frézka firmy Deckl z NSR byla do ČSSR dodána. Bez řídicího systému nelze spustit výrobu tvářecích forem, kterých již mělo být vyrobeno celkem 10. V případě, že nebude nalezeno náhradní řešení, bude navíc VUEP penalizován ze strany Státní komise pro VTIR a Čs. obchodní banky.

V Chemoprojektu Brno došlo k poklesu pracovní výkonnosti minimálně o 20 % v důsledku diskusí o tom, kdo má být z vedení odstraněn a kdo nikoli. Navíc vládou ČSSR byla zamítnuta plánovaná akce v Iráku - "Salahudin", která zajišťovala práci pro dvě třetiny kapacity Chemoprojektu. Přestože se částečně zajistily náhradní zakázky, nepodařilo se ztracenou kapacitu naplnit. Mezi projektanty jsou obavy z propuštění.

Ve s.p. Sepap Štětí (okr. Litoměřice) došlo ke kritické situaci při rekonstrukci papírenské technologie, která nastala po zrušení dotací a úvěru SBČS. Největší problémy nastaly na rekonstrukci papírenského stroje technologie roto (výroba novínového papíru). V případě, že se nepodaří zajistit dotace na rekonstrukci technologie, bude podán návrh na útlumový program a ukončení výroby novínového papíru. Tím by vznikla nutnost dovozu novínového papíru v ceně asi 50 miliónů Kčs týdně. Vzhledem k situaci má být v podniku snížen počet zaměstnanců o 500 osob. Rovněž je řešena otázka náhrad za kontrakty, uzavřené se zahraničními dodavatelskými firmami. Z tohoto důvodu má dojít ke snížení mezd až o 10 % na osobu. Mezi zaměstnanci nyní probíhají podpisové akce za odstoupení vedení podniku. Část zaměstnanců uvažuje o tom, že podají výpověď.

3. Nejzávažnější mimořádné události a kriminální trestná činnost

b/ Násilná trestná činnost

Dne 28. prosince 1989 v 09.00 hodin bylo v Plzni vzneseno obvinění pro trestný čin vraždy [REDAKCE] /nar. 1949, bytem Plzeň, dělník, 2x soudně trestán/. Jmenovaný pravděpodobně dne 21. prosince 1989 způsobil své družce [REDAKCE] /nar. 1951, bytem Plzeň/, asi 6 tržnězhmožděných ran na temeni a zátylku hlavy. Uvedeným zraněním poškozená podlehla. Motiv a další okolnosti případu se zjišťují.

Vyšetřuje MS SNB Plzeň.

Dne 20. prosince 1989 v 18.30 hodin, na faře v obci Načeradec /okr. Benešov/ byl nalezen v bezvědomí [REDAKCE] /nar. 1910, bytem Načeradec, děkan římskokatolické církve/, který po převozu do nemocnice zemřel. Jako příčina smrti je udáván otok mozku a následný zánět plic. Dále byla zjištěna četná poranění v obličeji a na krku zemřelého, zlomeniny lícních kostí a horního patra. Tato zranění byla způsobena více údery do obličeje. Ve věci bylo zahájeno stíhání pro trestný čin vraždy. Další okolnosti případu se zjišťují.

Vyšetřuje S SNB hl.m. Prahy a Středočeského kraje ve spolupráci s OS SNB Benešov.

Navazuje na DSZ ze dne 28. prosince 1989 : k vraždě [REDACTED] /nar. 1942/. Soudní pitvou byl zjištěn jako bezprostřední příčina smrti průstřel srdce se zakrvácením do osrdečnickového vaku a do podhrudničních dutin. Střela byla při pitvě zajištěna a bude předána ke znaleckému zkoumání.

Vyšetřuje OS SNB Teplice.

c/ Majetková trestná činnost

Dne 28. prosince 1989 bylo v Brně zahájeno stíhání pro trestný čin zneužívání pravomoci veřejného činitele proti [REDACTED] /nar. 1960, bytem Svratka, okr. Žďár nad Sázavou, vedoucí stavebního úřadu MNV Svratka/. Jmenovaný vydal v průběhu roku 1988 stavební povolení pěti stavebníkům z obce Křižánky /okr. Žďár nad Sázavou/ na stavbu rodinných domků, ač věděl, že stavby byly zahájeny v roce 1987. Tímto způsobem získali stavebníci neoprávněně státní a stabilizační příspěvky od čs. státní spořitelny v celkové výši 308 882 Kčs.

Vyšetřuje KS SNB Brno.

Dne 28. prosince 1989 bylo na území ČSSR hlášeno 91 případů krádeží vloupáním, z toho :

	do obchodů a restaurací	bytů	rekreačních objektů	motorových vozidel	ostatní	škoda celkem
ČSR	16	6	11	13	23	361 100
SSR	3	4	5	4	6	90 355
ČSSR	19	10	16	17	29	451 455

d/ Dopravní nehody leteckých, kolejových a silničních prostředků

Dne 28. prosince 1989 v 18.00 hodin v katastru obce Brodno /okr. Žilina/ řidič osobního automobilu [REDACTED] /nar. 1953, bytem Kysucké Nové Mesto, okr. Čadca, dílovedoucí/ dostal na mokré vozovce smyk a narazil do protijedoucího vozidla italského státního příslušníka. Při nehodě utrpěl [REDACTED] těžké zranění a jeho spolujezdec byl usmrcen. V italském vozidle byl řidič zraněn lehce a jeho spolujezdec těžce. Škoda na vozidlech činí 40 000 Kčs. Oběma řidičům byla odebrána krev na zkoušku alkoholu.

Vyšetřuje OS SNB Žilina.

Dopravní nehody dne 28. prosince 1989 :

	počet nehod	usmrceno osob	těžce zraněno osob	hmotná škoda v Kčs
ČSR	171	2	5	1 090 100
SSR	99	2	6	493 700
ČSSR	270	4	11	1 583 800

4. Názory a nálady obyvatelstva

V současné době se mezi občany hl.m.Prahy, Západoslovenského a Jihočeského kraje vyskytují názory, že veřejnost je o problematice čs. vězeňství v těchto dnech informována prostřednictvím ČST velmi jednostranně. V čs. vězeňství není zřejmě vše v pořádku a v souladu s probíhajícím demokratizačním procesem ve společnosti, avšak záběry ČST jasně ukazují, oč vězňům jde. Slova o humánnosti, demokracii apod. v podání mluvčích vězňů, z nichž někteří jsou recidivisty a drtivá většina pak násilníky, vzbuzují u poctivých lidí přinejmenším rozpaky a u mnohých pak obavy z příliš široce pojaté amnestie, která je očekávána v souvislosti s volbou nového prezidenta ČSSR. Příprava amnestie a propuštění všech vězňů z výkonu trestu je dáváno do souvislosti s osobou Václava HAVLA, který sám prožil řadu let ve výkonu trestu a proto se lidé domnívají, že s odsouzenými sympatizuje, bez ohledu na charakter jejich trestné činnosti. Celkově se občané obávají chaosu a řádění různých tlup propuštěných vězňů, před kterými nebude ochrany, vzhledem k defenzívnímu postavení SNB v naší společnosti. Z těchto důvodů se mezi lidmi začínají šířit požadavky na povolení a zavedení volného prodeje střelných zbraní k individuální obraně. Tyto otázky jsou diskutovány zejména v přímé souvislosti s množícími se útoky a loupežnými přepadeními skupin Cikánů v centru Prahy a na sídlištích vůči starším a tělesně postiženým osobám.

Současná vnitropolitická situace má negativní dopad i na s.p. Agrozet Brno, neboť řada vedoucích hospodářských pracovníků prakticky neřídí své útvary a vyčkávají, jak celá situace dopadne. V podstatě jde o většinu členů KSČ, kteří předpokládají, že za svou angažovanost v KSČ budou zbaveni vedoucích hospodářských funkcí. Neřešení nebo odkládání pracovních problémů může mít vážný dopad i v roce 1990 při přechodu na samofinancování.

Občanské fórum ve Výzkumném ústavu stavebních a zemních strojů v Brně vytváří nátlak na ředitele, aby byli propuštěni

náměstkyně ředitele pro kádrovou a personální práci, bývalý předseda ZO KSČ a manželka příslušníka StB, u níž se odvolává jí na skutečnost, že její manžel je jedním z těch, kteří v uplynulém období působili represívně proti bojovníkům za svobodu.

Členem Občanského fóra v Jihomoravských energetických závodech je i ing. Štěpán BRUS, který původně dělal asistenta podnikového ředitele, poté vedoucího stavebně montážních prací, odkud byl pro neschopnost před 17.11.1989 odvolán. Intenzívně vyvíjel tlak na přijetí za člena KSČ a to i s využitím pomoci MV SSM v Brně. Po 17.11.1989 vystupuje jako odpůrce KSČ. Jeho spouštnou činnost v OF odsuzuje značné procento pracovníků, kteří jej znají, avšak neodvažují se proti OF vystoupit. Jmenovaný značně diskredituje vcelku pozitivní činnost OF v Jihomoravských energetických závodech Brno.

V Rakousku silně vzrůstá averze vůči čs. občanům cestujícím do Rakouska. Tato skutečnost je dána především finanční situací našich občanů a z toho plynoucích krádeží ve Vídni i ostatních městech Dolního Rakouska. Obyvatelé Vídně jsou roztrpčeni situací v dopravě, nemožností zaparkovat svá auta, nocováním čs. občanů v osobních automobilech a prováděním osobní potřeby v jejich blízkosti atd. Z neutěšené finanční situace a minimálního devizového vybavení našich občanů vyplývá snaha získat rakouskou měnu prodejem čs. měny v bankách (vývoz je prováděn v neuvěřitelném množství) a směnným obchodem s rakouskými příslušníky, kteří situace často zneužívají a za velice levně získanou čs. měnu skupují v ČSSR následně zboží, zejména potraviny, ale i obuv a textil. Takto je hrubým způsobem poškozována ekonomika ČSSR.

Příloha k DSZ z 29. prosince 1989

Dne 22. prosince 1989 bylo v Ostravě zahájeno stíhání pro trestný čin ublížení na zdraví proti prap. SNB Jiřímu VINOHRADNÍKOVÍ /nar. 1958, bytem [REDAKCE], zař. SIPS ŽO VB Olomouc/. Jmenovaný dne 9. listopadu 1989 ve svém bytě udeřil otevřenou dlaní bývalou manželku do obličeje, čímž jí způsobil perforaci bubínku levého ucha. Zranění si vyžádalo pracovní neschopnost 16 dnů.

Vyšetřuje inspekce náčelníka KS SNB Ostrava.

Dne 28. prosince 1989 v 07.20 hodin v katastru obce Soběslav /okr. Tábor/, nedal cyklista npor. SNB Bohuslav BLAŽEK /nar. 1956, bytem [REDAKCE], sl. zař. SIPS OO VB Soběslav/ přednost v jízdě dodávkovému automobilu a došlo ke střetu. Při nehodě utrpěl npor. BLAŽEK dvojito zlomeninu stehenní kosti, zlomeninu zápěstí a tržnou ránu na hlavě s podezřením na zlomeninu báze lebni s dobou léčení 6 měsíců. Škoda na jízdním kole a vozidle činila 3 800 Kčs. Požití alkoholu u obou účastníků nebyla zjištěno.

Vyšetřuje OS SNB Tábor.

Dne 28. prosince 1989 v 03.25 hodin, v Praze 2 na Jiráskově mostě, zezadu narazil se svým soukromým vozidlem podnapilý nstržm. SNB Ladislav CHRISTIAN /nar. 1961, bytem [REDAKCE], sl. zařazen SIPS MO VB Stodůlky, OS SNB Praha 5/ do autobusu MHD. Při nehodě byl jmenovaný a jeho dva spolujezdci lehce zraněni. Způsobená škoda na obou vozidlech činí 12 000 Kčs. U nstržm. CHRISTIANA bylo zjištěno 1,48 promile alkoholu v krvi.

Vyšetřuje MS VB Praha.

Dne 27. prosince 1989 ve 23.00 hodin v katastru obce Spišská Belá /okr. Poprad/ při pronásledování řidiče motocyklu bez SPZ, použil člen PS VB Josef BABIŠ /nar. 1953, bytem [REDACTED] / bez povolení velitele hlídky nstržm. SNB Pavla ORAVCE /nar. 1966, bytem [REDACTED], služ. zař. na OO VB Spišská Belá SIPS/ pistolí ráže 7,65 mm. Jmenovaný vystřelil dvakrát do vzduchu a při třetím výstřelu zasáhl do levého chodidla řidiče motocyklu [REDACTED] /nar. 1973, bytem Lendak, okr. Poprad, učeň/. Při zajišťování zbraně si samovolným výstřelem člen PS VB způsobil lehké zranění v oblasti levého kolena.

Vyšetřuje OS SNB Poprad.

Dne 28. prosince 1989 v 18.30 hodin na silnici mezi obcemi Topolčianky a Skýcov /okr. Topolčany/ řidič soukromého osobního automobilu nstržm. SNB Miroslav VAŇO /nar. 1967, bytem [REDACTED] [REDACTED], sl. zař. ústřední sklad MVŽP SSR jako strážný/ dostal na zledovatělém úseku vozovky smyk, nezvládl řízení a vjel do protisměru kde srazil dvě chodkyně, z nichž jedna utrpěla těžké a druhá lehké zranění. Na automobilu vznikla škoda ve výši 10 000 Kčs. Řidiči byla odebrána krev na zkoušku alkoholu.

Vyšetřuje OS SNB Topolčany.

(4/6)
5. 1, 2, 3, 7, 8, 10, 11, 13, 39, 46, 47, 48

Činnost arabských zpravodajců

Činnost arabských zpravodajců legalizovaných na ZÚ arabských zemí v ČSSR, je v současné době, kromě získávání informací k probíhajícím změnám v ČSSR, orientována zejména na získávání informací ke vztahům ČSSR - Izrael. Je sledován a podrobně analyzován denní tisk a oficiální i neoficiální vystoupení představitelů čs. vlády a občanských struktur.

Zpravodajci arabských zemí předpokládají zesílení činnosti zpravodajské služby ČSSR proti arabským zemím, respektive proti jejich zpravodajským složkám, což je dááno do přímé souvislosti k předpokládanému zesílení židovsko-izraelského vlivu v ČSSR. V návaznosti na to je vyslovován názor, že v nejbližší době bude muset dojít i ke změnám v činnosti arabských zpravodajských služeb na území ČSSR.

Rozdělovník

č. 1, 2, 3, 7, 8, 10, 11, 13, 28, 29, 46 + Dienstbrief

Situace v Iráku a vztah k ČSSR

Irák je po skončení války s Íránem značně finančně vyčerpan. Lze však očekávat poměrně rychlý vzrůst ekonomiky, zejména otevření možností pro zahraniční kapitál v oblasti těžebního průmyslu. Vzhledem k nemožnosti okamžitě platit realizované zakázky a neschopnosti ČSSR v oblasti zahraničního podnikání nedoporučují zahraniční odborníci ČSSR přijímat větší zakázky, neboť tyto investice by se staly "věčnými dary", které by nikdy ČSSR nedostala zpět. Práce je třeba organizovat tak, abychom neztratili možnosti trhu v Iráku s tím, že Irák se bude posléze orientovat na vyspělé kapitalistické státy. Splatnost našich pohledávek v Iráku je opět oddálena a ze strany vedoucích Iráckých činitelů není přílišná náklonost k ČSSR. Je to důsledek čs. diplomacie v zahraničním obchodě, kdy irácká strana využila skutečnosti, že ČSSR prodala v roce 1988 Íránu 192 tanků, které byly nasazeny proti Iráku, proto také bývalý předseda federální vlády Ladislav ADAMEC, který měl při cestě do Iráku zájem dosáhnout alespoň splácení části dluhu, neuspěl.

Irák zaujímá negativní postoje i vůči SSSR za jeho podporu Íránu, zejména předáváním špionážních informací v průběhu války. Negativně se staví rovněž k USA v důsledku rozhodnutí prezidenta Cartera, který vyslal do Iráku z důvodu osvobození rukojmí vojenské komando. V zahraničně politické orientaci bude mít Irák snahu využívat každého, kdo mu bude "dávát".

Rozdělovník:

č. 1, 2, 3, 7, 8, 10, 11, 13, 28, 29, 46, 56 + Dienstbier

ARCHIV BEZPEČNOSTNÍCH SLOŽEK

Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1. 1. 2008 podle ustanovení § 157 odst. 3 zák. č. 412/2005 Sb.